

บทความวิจัย

เรื่อง ความเชื่อเรื่องผีแดงของชาวจีน

โดย

นางสาวกนกกร สุขศิริวัฒนโรจน์

รหัสนักศึกษา 05550542

เสนอ

อาจารย์ คมกฤษ อู่เติกเค่ง

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 109การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558

ชื่อหัวข้อบทความวิจัย ความเชื่อเรื่องสีแดงของชาวจีน

ผู้วิจัย นางสาวกนกกร สุขศิริวัฒนโรจน์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์คมกฤษ อยู่เต็กเค่ง

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องสีแดงของชาวจีนและศึกษาความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเรื่องสีแดงผลการวิจัยพบว่าสีแดงในความคิดและความเชื่อของคนจีนแสดงถึงความรักชาติความศักดิ์สิทธิ์แสงสว่าง ขับไล่สิ่งอัปมงคลและความเป็นสิริมงคล ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับสีแดงที่สะท้อนผ่านเทศกาล ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวจีน คือ ความเชื่อเรื่องความอุดมสมบูรณ์และการมีชีวิต ที่สะท้อนเทศกาลตรุษจีน ประเพณีการแต่งงาน เทศกาลขนมจ้าง และแข่งเรือมังกร ส่วนความเชื่อเรื่องสิริมงคลจะปรากฏในข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเรื่องสีแดง ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงก่อนยุคปฏิวัติวัฒนธรรม สีแดงเป็นสีที่มีความสัมพันธ์และเป็นสัญลักษณ์แห่งชีวิต ต่อมาในสมัยราชวงศ์โจวมีความเชื่อว่าสีแดงแสดงถึงพลังอำนาจ ในสมัยราชวงศ์หมิงนั้นสีแดงใช้เพื่อความสวยงามและยังหมายถึงความสูงส่งเพราะใช้เป็นชุดแต่งกายของขุนนาง ส่วนในราชวงศ์ชิงสีแดงจะไม่เป็นที่นิยมเพราะเกี่ยวกับเรื่องการเมืองระหว่างราชวงศ์หมิงกับราชวงศ์ชิง ความเปลี่ยนแปลงในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรม มีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อจากสีแดงที่เป็นสีที่ศักดิ์สิทธิ์มาเป็นสีแดงที่หมายถึงพรรคคอมมิวนิสต์ และความคิดเกี่ยวกับชาติ ส่วนความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน สีแดงสามารถใช้ได้ทั่วไปโดยไม่ได้เกี่ยวกับความเชื่อหรือชนชั้นอีกแล้ว จะเห็นได้ว่าความเชื่อเรื่องสีแดงนั้นได้หล่อหลอมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับรูปแบบการดำรงชีวิตหลากหลายแบบของคนจีน

คำสำคัญ : สีแดง คนจีน ความเชื่อ ความเปลี่ยนแปลง

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สืบทอดมาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่ออารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์โดยแต่ละสื่อนั้นจะมีความหมายเฉพาะในเชิงสัญลักษณ์ มักจะต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับชาติและวัฒนธรรมนั้น ในบางประเทศมีความเชื่อเกี่ยวกับสีบางสีในทางมงคล แต่ในทางกลับกันสีเดียวกันนี้อาจจะสื่อในทางลบในมุมมองของอีกวัฒนธรรมหนึ่ง

ประเทศจีนมีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่อยู่ในอากาศที่หนาวหรือเย็นมากกว่าร้อน ดังนั้นคนจีนจึงชอบวันที่ฟ้าโปร่ง มีแสงแดด แล้วถ้าพูดถึงสีที่เป็นตัวแทนของแสงแดด ความอบอุ่นก็ต้องเป็น “สีแดง” นอกจากนั้นในเบญจธาตุของจีนที่ประกอบด้วย ธาตุทอง ธาตุไม้ ธาตุน้ำ ธาตุไฟ และธาตุดินสีแดงก็ยังเป็นสัญลักษณ์ของธาตุไฟและธาตุไฟในแผนภูมิไป๋ก่วยของจีนยังหมายถึง แสงสว่าง ความอบอุ่น พลังกำลังและความรุ่งโรจน์อีกด้วย “สีแดง” จึงกลายเป็นสีที่เปรียบเสมือนจิตวิญญาณของชาวจีนและอยู่ร่วมกับวัฒนธรรมประเพณีต่างๆของชาวจีนมาเป็นเวลานาน อีกทั้งมีการขยายความออกไปต่างๆ อาทิ สีแดงหมายถึงความรัก น้ำใจ ความเป็นสิริมงคล อำนาจบารมี ความกล้าหาญ ฯลฯ

สีแห่งมงคลของชาวจีน คือ สีแดง ว่ากันว่าสมัยมนุษย์ถ้ำหรือเมื่อหนึ่งหมื่นแปดพันปีก่อนก็มีประเพณีนิยมสีแดงกันแล้ว เมื่อพวกเขาพบว่ามีของเหลวสีแดงไหลผ่านไปมาในร่างกาย(เลือดของมนุษย์)ซึ่งเป็นสิ่งที่มีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับชีวิตของมนุษย์และถ้าเมื่อไหร่ที่ของเหลวสีแดงหยุดการไหลเมื่อนั้นมนุษย์ก็ถึงแก่ชีวิต ถ้าบุคคลอันเป็นที่รักของใครเสียชีวิตไป เขาจะนำแร่สีแดงสาดไปทั่วทั้งศพเพียงเพื่อหวังว่าบุคคลผู้นั้นจะฟื้นคืนชีพ สีแดงนั้นตามปัจจัยของวิชาฟิสิกส์และสรีรศาสตร์เป็นสีที่สามารถกระตุ้นประสาทของร่างกาย ทำให้มนุษย์รู้สึกตื่นเต้นดีใจ มีความสุขได้ ดังนั้น ในเทศกาลสำคัญหรืองานมงคลต่างๆของชาวจีน จึงนิยมประดับประดาสิ่งต่างๆด้วยสีแดงเพื่อเพิ่มความมีชีวิตชีวาและความเป็นสิริมงคล (มอลเทจ คัลเซอร์, 2551 : 99)

สีแดง เป็นสีที่ใช้สื่อสารแทนความเป็นมงคล เป็นพลังด้านบวก เป็นความเจิดจรัส จีนได้ใช้สีแดงมาตั้งแต่โบราณ มีการปรับใช้ไปตามความหมายที่ต้องการจะสื่อ ในอดีตฮ่องเต้ของจีนจะใช้หมวกประทับตราลัญจกรเป็นสีแดง นอกจากเป็นสิริมงคลแล้วยังเป็นสีแรกๆที่หาได้ในอดีตแล้วยังเป็น

เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเชื่อมั่นและพลังอำนาจ หลังช่วงศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา สีแดง ยังใช้เป็นสัญลักษณ์ของเลือดรักชาติ การปฏิวัติ จนใช้เป็นสีของธงทหาร สีธงชาติ ธงพรรค หรือ หน่วยพิทักษ์แดง(ทหารเรดการ์ด) คือ กลุ่มพลเรือนที่เป็นแนวหน้าในการปฏิวัติวัฒนธรรมใน ประเทศจีน โดยได้รับการสนับสนุนจากเหมา และสีแดงเป็นสีที่มีนัยแห่งความศักดิ์สิทธิ์ด้วย เห็น ได้จากวัด พระราชวัง พระตำหนักหรือสิ่งปลูกสร้างสมัยโบราณของจีนจะมีเสา หลังคา หรือว่า ส่วนประกอบต่างๆที่เป็นสีแดงเช่น บริเวณกำแพงของพระราชวังต้องห้ามหรืออาคารที่เทียบอันเห มินในปัจจุบันสีแดงยังใช้ในพิธีกรรมมงคลต่างๆเช่นการเปิดกิจการห้างร้านใหม่ ในพิธีแต่งงานแบบ จีนจะสวมชุดแดงเพื่อใช้ถ่ายทอดถึงความเป็นมงคลควบคู่กับความรักและในวันตรุษจีนจะพบว่า กระจาดที่ใช้ติดหน้าบ้านกลอนคู่ โคมไฟ ประทัดหรือว่าซองอั่งเปาที่ให้แก่เด็กๆจะใช้สีแดง เพราะสีแดงเป็นสีแห่งไฟ สีแห่งแสงสว่าง ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสีที่มีพลังอำนาจในการขับไล่สิ่ง อับมงคล ภูตผีปีศาจทั้งหลายออกไป ดังนั้นบ้านที่ติดสีแดง คนที่สวมชุดแดงหรือเด็กที่พกซองแดง จึงสามารถอยู่รอดปลอดภัยพ้นจากภัยอันตรายและมีชีวิตที่สงบสุข

เรื่องราวเกี่ยวกับสีแดงยังมีอีกมากสีแดงแทบจะกลายเป็นวัฒนธรรมแดงไปแล้ว เพราะว่สี นี้ได้หล่อหลอมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับรูปแบบการดำรงชีวิตหลากหลายแบบ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสีแดงส่วนใหญ่จะใช้ไปในด้านที่ดีและเป็นมงคล แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะใช้ได้ทุกโอกาสเช่นชุดแดง หมวกแดงรองเท้าแดง จะห้ามใช้สวมใส่ไปงานอวมงคล นอกจากนั้นในสมัยโบราณฮ่องเต้จะสวม ชุดมังกรสีเหลือง ส่วนชาวบ้านทั่วไปจะใส่ชุดสีเทา สีดำ หรือน้ำเงิน ส่วนชุดสีแดงจะเก็บไว้เฉพาะ ในงานเฉลิมฉลอง งานแต่งงานหรืองานมงคลพิเศษๆ เท่านั้น (ยุทธชัย อนันตศักรานนท์,2551)

จากความน่าสนใจดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษา“ความเชื่อเรื่องสีแดงของชาวจีน” เพื่อให้ เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับสีแดง รวมไปถึงสิ่งที่สะท้อนผ่านเทศกาล ประเพณีและวัฒนธรรมของชาว จีนอย่างลึกซึ้งต่อไป

1.2 จุดประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องสีแดงของชาวจีน
2. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเรื่องสีแดง

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องสีแดงและเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสีแดงของชาวจีน
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องสีแดงและเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสีแดงของชาวจีน ทั้งเอกสารภาษาไทยและสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. วิเคราะห์ความเชื่อเรื่องสีแดงที่สะท้อนผ่านเทศกาล ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวจีน
4. เรียบเรียงผลการศึกษารูปแบบบทความวิจัย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความเชื่อเรื่องสีแดงของชาวจีน
2. ทำให้ทราบความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเรื่องสีแดง

1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5.1 เอกสารที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องสีแดง

วันทิพย์ ลินสูงสุด (2549) เขียนหนังสือเรื่อง “จีน เทศกาลและวันสำคัญ” กล่าวถึง ความคิดของชาวจีน ว่า สีแดงเป็นสีแห่งความร่ำรวยและโชคลาภ สีแดงเป็นสีแห่งมงคลในทุกเทศกาล ไม่ว่าจะ เป็น ธงแดง โคมแดง ข้าวของเครื่องใช้ก็ให้เป็นสีแดง แม้กระทั่งกระดาษติดหน้าประตู เพราะเชื่อกันว่าเป็นของกันสิ่งชั่วร้ายได้ เล่ากันว่าครั้งหนึ่งมีผีร้ายคนหนึ่งบอกว่าจะออกไล่เหยื่อและทำลายทรัพย์สินของผู้คนในวันไหว้ ถึงกับมีคำเตือนว่า แม้จันทร์กระจ่าง อย่าเดินร้างไปตามทาง ถือ โคมแดงและในเทศกาลตรุษจีนเป็นฤดูกาลที่ประดับประดาบ้านเรือนด้วยสีแดง ข้าวของเครื่องใช้ก็ใช้สีแดงคลุมอาหาร บรรจุนาภาชนะแดง ของขวัญห่อด้วยกระดาษแดง

ยุทธชัย อนันตศักรานนท์(2551)เขียนบทความเรื่อง “ไขปริศนา ทำไมคนจีนอะไรๆก็สีแดง” กล่าวถึง ประเทศจีนซึ่งมีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่อยู่ในอากาศที่หนาวหรือเย็นมากกว่าร้อน ดังนั้นคนจีนจึงชอบวันที่ฟ้าโปร่ง มีแสงแดด แล้วถ้าพูดถึงสีที่เป็นตัวแทนของแสงแดด ความอบอุ่น ก็ต้องเป็น “สีแดง” นอกจากนั้นในเบญจธาตุของจีนที่ประกอบด้วย ธาตุทอง ธาตุไม้ ธาตุน้ำ ธาตุไฟ และธาตุดินสีแดงก็ยังเป็นสัญลักษณ์ของธาตุไฟ และธาตุไฟในแผนภูมิไ้ยก่วย(八卦) ของจีน

ยังหมายถึงแสงสว่าง ความอบอุ่น พละกำลัง และความรุ่งโรจน์อีกด้วยดังนั้น “สีแดง” จึงกลายเป็นสีที่เปรียบเสมือนจิตวิญญาณของชาวจีน และอยู่ร่วมกับวัฒนธรรมประเพณีต่างๆของชาวจีนมาเป็นเวลานาน อีกทั้งมีการขยายความออกไปต่างนานาอาทิ สีแดงหมายถึงความรัก น้ำใจ ความเป็นสิริมงคล อำนาจบารมี ความกล้าหาญ ฯลฯ

คนจีนใช้สีแดงมาตั้งแต่โบราณ การใช้สีแดงจึงถูกใช้ไปตามความหมายที่ต้องการจะสื่อ เช่นฮ่องเต้จีนสมัยก่อนที่ใช้หมึกประทับตราลัญจกรเป็นสีแดง เพราะเห็นว่าเป็นสีที่แสดงถึงความเชื่อมั่นและพลังอำนาจ ยิ่งหลังช่วงศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ที่ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของเลือดรักชาติ การปฏิวัติ สีแดงจึงถูกใช้เป็นสีของขงทหาร สีธงชาติ ธงพรรค หรือหน่วยพิทักษ์แดง (เรดการ์ด) และในวันตรุษจีน กระดาษที่ใช้ติดหน้าบ้าน โคม ประทัด หรือว่าซองอั่งเปาที่ให้กับเด็กๆจะใช้สีแดง ก็เพราะว่าสีแดงเป็นสีแห่งไฟ สีแห่งแสงสว่าง จึงเชื่อว่าเป็นสีที่มีพลังอำนาจในการขับไล่สิ่งอัปมงคล ภูตผีปีศาจทั้งหลายออกไป ดังนั้นบ้านที่ติดสีแดง คนที่สวมชุดแดงหรือเด็กที่พกซองแดง จึงสามารถอยู่รอดปลอดภัยมีชีวิตที่สงบสุข

ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ สีแดงจึงกลายมาเป็นสีที่มีนัยยะแห่งความศักดิ์สิทธิ์อีกหนึ่ง ความหมาย จะเห็นได้จากวัดพระราชวัง พระตำหนักหรือสิ่งปลูกสร้างสมัยก่อนของจีนก็จะมีเสาหลังคา หรือว่าส่วนประกอบต่างๆที่เป็นสีแดง อย่างเช่นที่กำแพงของพระราชวังต้องห้ามหรืออาคารที่เทียบอันเหมินนอกจากนั้นยังถูกใช้ในพิธีต่างๆที่แสดงความเป็นมงคล เช่นในการเปิดกิจการใหม่ ก็จะมีการติดกระดาษแดง โปแดง ริบบิ้นแดง ผ้าคลุมป้ายแดง ผ้าปูโต๊ะแดง ถ้าเป็นสมัยก่อนก็จะสวมชุดแดงด้วย หรือในความหมายมงคลควบคู่กับความรักอย่างในพิธีแต่งงานที่จะเห็นชัด เพราะจะเห็นสีแดงละลานตาไปหมดไม่ว่าจะเป็นชุดของเจ้าบ่าวเจ้าสาว ตัวอักษรที่ใช้ประดับในงาน หมวก ดอกไม้ รวมไปถึงเกี่ยวเจ้าสาว ขนาดกระดาษห่อของขวัญก็ยังใช้สีแดงสีแดงส่วนใหญ่จะถูกใช้ในในด้านที่ดีและเป็นมงคล แต่ก็ไม่ใช่ใช้กันพร่ำเพรื่อได้ทุกโอกาส เช่นชุดแดง หมวกแดง รองเท้าแดง จะถูกห้ามใช้ในการสวมใส่ไปงานอวมงคล นอกจากนั้นในสมัยโบราณฮ่องเต้จะสวมชุดมังกรสีเหลือง ส่วนชาวบ้านทั่วไปก็จะใส่ชุดสีเทา สีดำ หรือน้ำเงิน ซึ่งหากเคยสังเกตสักนิด จะเห็นว่ารุ่นอากง อาม่าของเราปกติแทบจะไม่ใส่ชุดแดงให้เห็นสักเท่าไร จะเก็บไว้เฉพาะในงานเฉลิมฉลอง งานแต่งงาน หรืองานมงคลพิเศษๆเท่านั้น

1.5.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทศกาล ประเพณี และวัฒนธรรมของจีน

ประยงค์ อนันท์ทวงศ์ (2525) เขียนหนังสือเรื่อง “แลหลังจีน” กล่าวถึง ประวัติความเป็นมาของเทศกาลและประเพณีของจีน เช่น เทศกาลสารทจีน จะเริ่มในวันที่ 15 เดือน 7 หรือราวๆเดือนสิงหาคมของไทย ในวันที่ชาวจีนจะหยุดการค้าขายและกิจการต่างๆ มีการตระเตรียมอาหารคาวหวาน เช่น ขนมเซ่ง ซึ่งมักจะแต้มสีแดงไว้ตรงกลางด้วยเพราะถือว่าสีแดงเป็นสีที่แสดงถึงความเบิกบานรื่นเริงและความเป็นสิริมงคล ในเทศกาลขนมจ้ำงและเซ่งเรือมังกร การที่เรียกเรือมังกร ก็เพราะเรือที่ใช้แข่งกันจะประดิษฐ์และตกแต่งเหมือนรูปมังกร คือ ตอนหัวเรือจะทำเป็นหัวมังกรสีแดงกำลังอ้าปากมีเขี้ยวยาว ลำเรือจะทำสีเป็นเกล็ดมังกร ส่วนตอนท้ายจะทำเป็นหางมังกรสีเขียวประดับด้วยธงสีต่างๆ แต่มักใช้สีแดงยื่นพื้น เพราะคนจีนนิยมใช้สีแดงเพราะถือว่าสีแดงเป็นสีแห่งอำนาจสามารถปกป้องรักษาหรือขับไล่ภูตปิศาจได้

มอลเทจ คัลเซอร์ (2551) เขียนหนังสือเรื่อง “ประตูลู่วัฒนธรรมจีน” กล่าวถึง ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์และอารยธรรมยาวนานหลายพันปีจึงเป็นธรรมดาที่เป็นแหล่งกำเนิดเทศกาลสำคัญมากมาย เทศกาลที่เราคุ้นเคยกันดี ได้แก่ เทศกาลตรุษจีน เทศกาลขนมจ้ำง เทศกาลเซ่งเรือ เทศกาลหยวนเซียว เทศกาลตวนอู่ เป็นต้น ในเทศกาลตรุษจีน นอกจากมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหลายอย่างเรื่องการนำสีแดงมาเป็นสัญลักษณ์ของเทศกาลก็ทำให้วันปีใหม่ของจีนมีลักษณะที่แตกต่างจากประเทศอื่นโดยสิ้นเชิง เช่น กระดาษที่ใช้ติดหน้าบ้าน กลอนคู่ โคมไฟประดับหรือว่าซองอั่งเปาที่ให้แก่เด็กๆ จะพบว่าล้วนเป็นสีแดงทั้งสิ้น

1.5.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนสมัยใหม่

รานา มิตเตอร์ (2554) เขียนหนังสือเรื่อง “จีนสมัยใหม่” กล่าวถึง สมัยที่ประเทศจีนปกครองโดยคอมมิวนิสต์ใหม่นั้น ได้มีการใช้ระบบคอมมูน โดยคอมมูนนี้เป็นจุดเริ่มของการปฏิวัติวัฒนธรรมเพราะวิธีการแบ่งปันผลผลิตของคอมมูนได้ปลุกฝังแนวคิดสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ของจีนเป็นผลให้ระบบเครือญาติที่เคยเข้มแข็งอ่อนแอลง

เหมา เจ๋อ ตุง ได้วางแนวทางลัทธิเหมา(Maoism)จนลัทธิเผยแพร่ไปอย่างแพร่หลาย และมีการตั้งพวกเรดการ์ด หรือ การ์ดปกป้องลัทธิคอมมิวนิสต์โดยมีแหล่งกำเนิดมาจากวัยรุ่นกลุ่มเล็กๆ

จากโรงเรียนมัธยมชิงหวาในปี ค.ศ.1966 ก่อนที่จะเพิ่มขยายจำนวนสมาชิกอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆของจีนโดยการสนับสนุนจากเหมาพวกเรดการ์ดในชุดแบบเหมาพร้อมกับผ้าพันแขนสีแดง ในมือถือหนังสือเล่มเล็กปกสีแดง เดินทางไปทั่วประเทศเพื่อเผยแพร่คำสอนของเหมาและมุ่งกำจัดพวกสี่เก่าคือ ประเพณีเก่า วัฒนธรรมเก่า นิสสัยเก่า และความคิดเก่า มีการทำลายวัดวาอาราม และพระพุทธรูปเป็นจำนวนมากแม้แต่ป้ายของบ้านขงจื้อนักปรัชญาที่โดนทุบทำลายวีรกรรมของพวกเรดการ์ดประการหนึ่งที่น่าจดจำคือการเข้าไปยึดอาวุธของสหภาพโซเวียตที่ส่งผ่านจีนมาช่วยเหลือเวียดนามเหนือในสงครามเวียดนามอันมีส่วนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหภาพโซเวียตเสื่อมทรามลง

อย่างไรก็ตามพวกเรดการ์ดเองก็มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายบางพวกเป็นพวกหัวรุนแรง บางพวกก็มีหัวอนุรักษ์นิยม มีการโจมตีกล่าวหาและปะทะกันเองหรือแม้แต่บางกลุ่มก็หันมาโจมตีตัวเหมาเอง รวมถึงมีการต่อสู้กับพวกคนงานในโรงงานต่างๆและพวกชาวนาจนประเทศจีนในช่วงปลายทศวรรษที่หกสิบเหมาเห็นว่าสถานการณ์กำลังจะอยู่นอกเหนือการควบคุมเขาจึงตัดสินใจสั่งทหารของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนในการควบคุมหรือปราบพวกเรดการ์ดจนประสบความสำเร็จในช่วงปี ค.ศ.1968 พวกคนหนุ่มสาวเป็นล้านๆคนถูกส่งไปยังชนบทเพื่อศึกษาชีวิตและการทำงานของพวกชาวไร่ชาวนา จนมีคนตั้งสมญาว่าเป็นคนรุ่นสาบสูญ (Lost Generation) ปัจจุบันคนหนุ่มสาวเหล่านี้อายุประมาณห้าสิบกว่าไปจนถึงเจ็ดสิบปี มีจำนวนมากที่รู้สึกละอายใจและรู้สึกผิดบาปต่ออดีตของตัวเอง

2. ความเชื่อเรื่องสีแดงของชาวจีน

สีแดงเป็นสีที่ใช้สื่อสารแทนความเป็นมงคลเป็นพลังด้านบวกเป็นความร้อนแรงเป็นความเจริญรุ่งเรืองได้ใช้สีแดงมาตั้งแต่โบราณมีการปรับใช้ไปตามความหมายที่ต้องการจะสื่อแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ความเชื่อและความหมายทั่วไปของสีแดงของชาวจีน

สีแดงเป็นสีที่มีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์เพราะเป็นสีธรรมชาติสีแรกๆที่หาได้ในอดีต เป็นสีที่สามารถกระตุ้นประสาทของร่างกาย ทำให้มนุษย์รู้สึกตื่นเต้นดีใจ มีความสุขได้ และเป็นสีที่หมายถึง แสงสว่าง ความอบอุ่น พลังกำลังและความรุ่งโรจน์อีกด้วย

2.1.1 แสดงถึงความรักชาติ

สีแดงเป็นสีที่แสดงถึงความเชื่อมั่นและพลังอำนาจยิ่งหลังช่วงศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมาสีแดงถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของเลือดรักชาติการปฏิวัติสีแดงจึงถูกใช้เป็นสีของธงทหารสีธงชาติธงพรรคหรือหน่วยพิทักษ์แดง (เรดการ์ด)คือ กลุ่มพลเรือนที่เป็นแนวหน้าในการปฏิวัติวัฒนธรรมในประเทศจีนโดยได้รับการสนับสนุนจากเหมาสีแดงถูกเลือกมาโดยพรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศจีน เพราะสีแดงมีความหมายถึงเลือด จึงต้องการเน้นความรักชาติโดยใช้เลือดเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับวัฒนธรรมจีนจึงถูกนำมาใช้

ภาพที่ 1 กลุ่มเรดการ์ด

2.1.2 แสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์

สีแดงเป็นสีที่มีนัยยะแห่งความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งสังเกตได้จากวัดพระราชวังพระตำหนัก หรือสิ่งปลูกสร้างสมัยก่อนของจีนจะมีเสาหลังคาหรือว่าส่วนประกอบต่างๆที่เป็นสีแดง เช่น บริเวณกำแพงของพระราชวังต้องห้ามหรืออาคารที่เทียนอันเหมิน เพราะในสมัยก่อนนั้นพระราชวังเป็นที่อยู่ของฮ่องเต้และมีความเชื่อว่าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความปิติยินดีและความมั่งมี

ภาพที่ 2 พระราชวังต้องห้าม

ที่มา : <https://bamssritaboot.wordpress.com>

2.1.3 แสดงถึงแสงสว่าง ขับไล่สิ่งอัปมงคล

ในวันตรุษจีนกระดาศที่ใช้ติดหน้าบ้าน โคมประทัดหรือว่าของอั้งเปาที่ให้กับเด็กๆ จะใช้สีแดงเพราะว่าสีแดงเป็นสีแห่งไฟสีแห่งแสงสว่างจึงเชื่อว่าเป็นสีที่มีพลังอำนาจในการขับไล่สิ่งอัปมงคลภูตผีปีศาจทั้งหลายออกไปดังนั้นบ้านที่ติดสีแดงคนที่สวมชุดแดงหรือเด็กที่พกของแดงจึงสามารถอยู่รอดปลอดภัยมีชีวิตที่สงบสุข

ภาพที่ 3 ซองอั่งเปา

ที่มา : <http://bangkok-today.com>

2.1.4 แสดงถึงความเป็นสิริมงคล

สีแห่งมงคลของชาวจีนคือสีแดงสีแดงถูกนำมาใช้ในพิธีต่างๆที่แสดงความเป็นมงคล เช่น การเปิดกิจการใหม่จะมีการติดกระดาษแดง โบแดงริบบิ้นแดงผ้าคลุมป้ายแดงผ้าปูโต๊ะแดงถ้าเป็นสมัยก่อนก็จะสวมชุดแดงด้วยและในพิธีแต่งงานจะมีสีแดงมากมาย เช่น ชุดของเจ้าบ่าวเจ้าสาว ตัวอักษรที่ใช้ประดับในงานหมวกดอกไม้รวมไปถึงเกี่ยวเจ้าสาว

ภาพที่ 4 พิธีแต่งงานแบบจีน

ที่มา : <http://www.dddwedding.com>

2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับสีแดงที่สะท้อนผ่านเทศกาลประเพณีและวัฒนธรรมของชาวจีน

“สีแดง” เป็นสีที่เปรียบเสมือนจิตวิญญาณของชาวจีนและอยู่ร่วมกับวัฒนธรรมประเพณีต่างๆของชาวจีนมาเป็นเวลานาน เช่น

2.2.1 เทศกาลและประเพณี

2.2.1.1 ความอุดมสมบูรณ์และการมีชีวิต

ในเทศกาลต่างๆของชาวจีน จะมีเทศกาลจำนวนหนึ่งที่เน้นเรื่องความอุดมสมบูรณ์และความหมายของการมีชีวิต เทศกาลเหล่านี้มักจะเป็นเทศกาลที่มีสีแดงใช้ในเทศกาลดังนี้

ก. เทศกาลตรุษจีน

ตรุษจีนเป็นหนึ่งในเทศกาลที่สำคัญที่สุดของชาวจีน ถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ใหม่ตามปฏิทินจีน ชาวจีนทุกคนให้ความสำคัญกับวันนี้อย่างมาก

เสื้อผ้าวันตรุษจีน การใส่เสื้อผ้าสีแดงถือเป็นสีที่เป็นมงคลเป็นการไล่ปีศาจร้ายให้ออกไปและการใส่สีดำหรือขาวเป็นสิ่งต้องห้ามซึ่งสีเหล่านี้ถือว่าเป็นสีแห่งการไว้ทุกข์

การแต่งกายและความสะอาด ในวันตรุษจีนไม่ควรสระผมเพราะจะหมายถึงการชะล้างความโชคดีออกไปเสื้อผ้าสีแดงเป็นสีที่นิยมสวมใส่ในช่วงเทศกาลนี้เพราะสีแดงถือเป็นสีสว่างสีแห่งความสุขซึ่งจะนำความสว่างและเจิดจ้ามาให้แก่ผู้สวมใส่

อั่งเปา สัญลักษณ์ที่ทุกคนทราบดีในวันตรุษจีนคืออั่งเปาสีแดง โดยมีธรรมเนียมคือผู้ใหญ่ที่ผ่านการแต่งงานมาและทำงานมีรายได้แล้วจะมอบซองสีแดง(ที่มีเงินจำนวนหนึ่งข้างใน) ให้กับเด็กๆที่มีอายุต่ำกว่าหรือยังไม่ได้ทำงานพร้อมกล่าวสวัสดีปีใหม่ซึ่งสีแดงของอั่งเปานั้นมีความหมายถึง โชคดีและเงินที่ใส่ในซองอั่งเปานั้นมักจะมีจำนวนเป็นเลขนำโชคของจีนนั่นคือ

ข. ประเพณีการแต่งงาน

การแต่งงานเป็นสัญลักษณ์ของการมีชีวิตใหม่ ดังนั้นข้าวของเครื่องใช้และเครื่องแต่งงานจะใช้สีแดงเกือบทั้งหมด เช่น เอี่ยมแต่งงาน เซฟแดง ของใช้สำหรับเจ้าสาว ได้แก่ กะละมังสีแดง ถังน้ำสีแดง กระจ่างน้ำสีแดง แผ่นรูปหัวใจสีแดงพัดแดงรองเท้าเกี๊ยะสีแดง กาเหล้าสีแดงไข่ต้มย้อมเปลือกเป็นสีแดง เป็นต้น

ค. เทศกาลขนมจ้างและแข่งเรือมังกร

การแข่งเรือมังกรซึ่งเป็นฤดูน้ำหลาก จะเกี่ยวกับการเพาะปลูกจึงมีการใช้สีแดงรวมอยู่ด้วย ดังนั้นการแข่งขันเรือมังกรนั้นเรือที่เข้าแข่งนี้จะประดิษฐ์และตกแต่งเหมือนรูปมังกร คือ ตอนหัวเรือจะทำเป็นหัวมังกรสีแดงกำลังอ้าปากมีเขี้ยวยาว ลำเรือจะทาสีเป็นเกล็ดมังกร ส่วนตอนท้ายจะทำเป็นหางมังกรทาสีเขียวประดับด้วยธงสีต่างๆแต่ก็ใช้สีแดงยืนพื้น เพราะคนจีนนิยมใช้สีแดง ด้วยถือว่าสีแดงเป็นสีแห่งอำนาจสามารถปกป้องรักษาหรือขับไล่ภูตผีปีศาจได้ชะงัด

ภาพที่ 5 เทศกาลแข่งเรือมังกร

ที่มา : http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/misc/detail.php?SECTION_ID=523&ID=2394

การตกแต่งภายในบ้านในเทศกาลนี้ จะมีการนำกระดาษมาตัดเป็นรูปสัตว์มีพิษ 5 ชนิด ได้แก่ งู แมลงป่อง ตะขาบ คางคกและตุ๊กแก ปิดไว้ที่ฝาผนัง บานประตูและหน้าต่าง โดยปิดเอาหัวลงเพื่อเป็นเคล็ดให้หมดพิษร้ายและถือเป็นสุนัคนิมิตที่จะเกิดขึ้นในบ้านทำนอง “ร้าย

กลายเป็นดี” จากนั้นก็เอากระดาษสีแดงรูปน้ำเต้าปืดไว้ตามที่ดังกล่าวด้วย เพราะเชื่อว่าน้ำเต้าจะช่วยในการขจัดโรคร้ายไข้เจ็บได้อย่างขมึง (ประยงค์ อนันตวงศ์, 2525)

2.2.1.2 ความเป็นมงคล

จะเห็นได้ว่าการใช้สีแดงในเทศกาลและประเพณีที่เป็นมีความเป็นมงคล เช่น เทศกาลตรุษจีน เทศกาลแข่งเรือมังกรและประเพณีแต่งงาน เพราะสีแดงเป็นพลังด้านบวกเป็นความร้อนแรงเป็นความเจิดจรัสและมีนัยยะที่แสดงถึงการเจริญเติบโตอีกด้วยสำหรับชาวจีน สีแดงจะไม่ใช้พร่าพรืดในโอกาส เช่น ชุดแดง หมวกแดง รองเท้าแดง จะถูกห้ามใช้ในการสวมใส่ไปงานอวมงคล เช่น เทศกาลเซ็งเม้ง เทศกาลสารทจีน เป็นต้น

2.2.2 วัฒนธรรมและวิถีชีวิต

2.2.2.1 ความเชื่อจากวัฒนธรรมเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย

นอกจากเทศกาลและประเพณีที่หมายถึงเทศกาลพิเศษแล้ว ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประจำวันของชาวจีน โดยปกติก็มีการใช้สีแดง มีดังนี้

ก. ความเป็นสิริมงคล

คือ ความเจริญรุ่งเรือง ความงอกงามและความสุข

ในช่วงเวลาขึ้นปีใหม่จีน นิยมใช้สีแดง เช่น เชือกถักที่ใช้ประดับบ้าน กระดาษเขียนอักษรมงคล เทียน ซองอั่งเปา และซองเซ่นไหว้ก็มีการนำกระดาษสีแดงมาแปะเอาไว้ เพราะชาวจีนส่วนใหญ่เชื่อว่าสีแดงเป็นสีแห่งมงคล

ในการเปิดกิจการใหม่ ก็จะมีการติดกระดาษแดง โบแดง ริบบิ้นแดง ผ้าคลุมป้ายแดง ผ้าปูโต๊ะแดง

ในพิธีแต่งงาน จะมีสีแดงละลานตาไปหมด เช่น ชุดของเจ้าบ่าวเจ้าสาว ตัวอักษรที่ใช้ประดับในงาน กระดาษห่อของขวัญ หมวก ดอกไม้และเกี้ยวเจ้าสาว

ในชีวิตประจำวัน มีการสวมชุดสีแดงไปงานต่างๆ

ข. ความคิดเรื่องอำนาจและเกียรติยศ

ในสมัยราชวงศ์ซ่งและสมัยราชวงศ์หมิงสีแดงถูกใช้เป็นชุดเครื่องแบบขุนนางระดับสูง ส่วนชาวบ้านทั่วไปจะใส่ชุดสีเทา สีดำ หรือน้ำเงิน ในอดีตสีแดงถูกสงวนไว้สำหรับชนชั้นสูงแต่ต่อมาไม่มีการแบ่งชนชั้นเพราะฉะนั้นชาวบ้านทั่วไปก็สามารถใส่สีแดงได้แต่สีแดงก็ยังคงแสดงถึงเกียรติยศอยู่ และยังถูกใช้ในพรรคคอมมิวนิสต์แสดงถึงการมีพลังอำนาจ

3 ความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเรื่องสีแดง

3.2 ความเปลี่ยนแปลงก่อนยุคปฏิวัติวัฒนธรรม

ว่ากันว่าสมัยมนุษย์ถ้ำหรือเมื่อหนึ่งหมื่นแปดพันปีก่อนก็มีประเพณีนิยมสีแดงกันแล้วเมื่อพวกเขาพบว่ามิของเหลวสีแดงไหลผ่านไปมาในร่างกาย(เลือดของมนุษย์)ซึ่งเป็นสิ่งที่มีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับชีวิตของมนุษย์และถ้าเมื่อไรที่ของเหลวสีแดงหยุดการไหลเมื่อนั้นมนุษย์ก็ถึงแก่ชีวิตถ้าบุคคลอันเป็นที่รักของใครเสียชีวิตไปเขาจะนำแร่สีแดงสาดไปทั่วทั้งศพเพียงเพื่อหวังว่าบุคคลผู้นั้นจะฟื้นคืนชีพสีแดงนั้นตามปรัชญาของวิชาฟิสิกส์และสรีรศาสตร์เป็นสีที่สามารถกระตุ้นประสาทของร่างกายทำให้มนุษย์รู้สึกตื่นเต้นดีใจมีความสุขได้ดังนั้นในเทศกาลสำคัญหรืองานมงคลต่างๆของชาวจีนจึงนิยมประดับประดาสิ่งต่างๆด้วยสีแดงเพื่อเพิ่มความเป็นสิริมงคล (มอลเทจ คัลเซอร์, 2551 : 99)

ในยุคก่อนประวัติศาสตร์สีแดงเป็นสีที่เกี่ยวกับมนุษย์โดยธรรมชาติโดยมีความเชื่อที่ว่าสีแดงหมายถึงเลือด มีความสัมพันธ์และเป็นสัญลักษณ์แห่งชีวิต

สมัยราชวงศ์โจวฉลองพระองค์ของกษัตริย์นิยมใช้สีแดงเป็นหลักเพราะสีแดงเป็นสีประจำฤดูร้อนเป็นสีประจำทิศใต้และเป็นสีของพลังหยางอันแสดงให้เห็นถึงพลังอำนาจอันร้อนแรง

ในสมัยราชวงศ์โจวความเชื่อเรื่องสีแดงก็มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีความเชื่อว่าสีแดงมีความสัมพันธ์กับฤดูร้อนและสีแดงยังแสดงถึงพลังอำนาจ

แต่ก่อนนั้น ชาวจีนเคยใช้สีขาว สีเหลืองและสีดำในเทศกาลมงคลมาก่อน แต่เมื่อถึงสมัยอันบรรพบุรุษชาวฮั่นชื่อ หลิวปัง ได้ยกลูกชายของตัวเองขึ้นเป็นโอรสสวรรค์ ซึ่งเป็นตัวแทนของสีแดง ตั้งแต่นั้นมาชาวจีนจึงเริ่มนิยมสีแดงและเห็นว่าสีแดงเป็นสิริมงคล

สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ.1368 – ค.ศ.1645) ในสมัยหมิงได้ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูวัฒนธรรมของชาวฮั่นดังนั้นเครื่องแต่งกายจะมีกลิ่นอายการผสมผสานระหว่างสมัยฮั่นถึงและซ่ง เสื้อผ้าชายจะเน้นเสื้อคลุมยาวเป็นหลักข้าราชการจะเน้นสวมใส่ชุด“ปู้ฝู” สวมหมวกผ้าแพรบาง สวมเสื้อคอกลมลายผ้าตรงกลางเสื้อคลุมยาวบ่งบอกถึงยศตำแหน่งทางราชการสมัยนั้นผู้ชายทั่วไปยังนิยมสวมหมวกผ้าแบบสีเหลี่ยมอีกด้วยในส่วนของชุดแต่งกายสตรีสวมเสื้อกันหนาวที่มีซิปในแบบจีนพกผ้าคลุมที่มีไว้พาดไหล่สีแดงหรือฟ้าและสวมกระโปรงเป็นต้น

ภาพที่ ชุดขุนนางในสมัยราชวงศ์หมิง

ที่มา : <https://zhanglipan.wordpress.com/2013/10/16/เครื่องแต่งกายสมัยหมิง/>

ในสมัยราชวงศ์หมิงนั้นสีแดงถูกนำมาใช้ในเครื่องแต่งกายให้เกิดความสวยงาม

หลังจากราชวงศ์หมิงก็เปลี่ยนมาเป็นราชวงศ์ชิง ที่เป็นพวกมองโกลได้พยายามปฏิเสชวัฒนธรรมและอำนาจแบบเดิมของราชวงศ์หมิง ดังนั้นพิธีหรือความหมายดั้งเดิมที่ใช้ เช่น สีแดงที่เคยเป็นสีสำคัญในเครื่องแต่งกายของกษัตริย์ ราชวงศ์ชิงจึงหลีกเลี่ยงสีนolongพระองค์ที่เป็นสีแดง เพราะเป็นสีประจำราชวงศ์หมิงซึ่งจักรพรรดิราชวงศ์ชิงจะสวมเฉพาะพิธีบวงสรวง

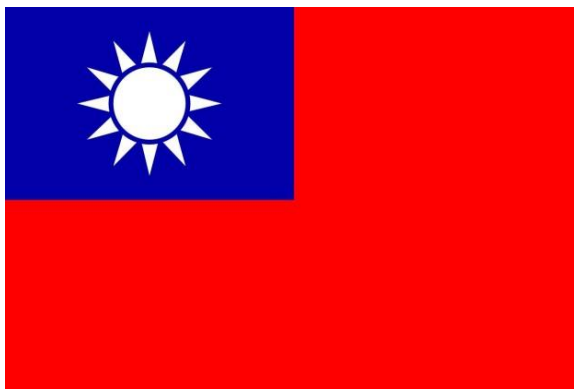
ในราชวงศ์ชิงจะหลีกเลี่ยงสีแดง เพราะสีแดงเป็นสีประจำราชวงศ์หมิง ซึ่งสะท้อนในเรื่องการเมืองในช่วงที่ราชวงศ์ชิงไปโค่นล้มราชวงศ์หมิง

ราชวงศ์ชิงเป็นราชวงศ์สุดท้าย หลังจากนั้นก็เกิดการปฏิวัติวัฒนธรรมขึ้น

3.3 ความเปลี่ยนแปลงในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรม

ในช่วงนั้น เหมาเจ๋อตุงได้วางแนวทางลัทธิเหมา(Maoism)จนลัทธิเผยแพร่ไปอย่างแพร่หลาย และมีการตั้งพวกเรดการ์ดหรือการ์ดปกป้องลัทธิคอมมิวนิสต์คือ กลุ่มพลเรือนที่เป็นแนวหน้าในการปฏิวัติวัฒนธรรมในประเทศจีน โดยได้รับการสนับสนุนจากเหมา โดยมีแหล่งกำเนิดมาจากวัยรุ่นกลุ่มเล็กๆจากโรงเรียนมัธยมชิงหวาในปีค.ศ.1966 ก่อนที่จะเพิ่มขยายจำนวนสมาชิกอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆของจีน โดยการสนับสนุนจากเหมาพวกเรดการ์ดในชุดแบบเหมาพร้อมกับผ้าพันแขนสีแดงในมือถือหนังสือเล่มเล็กปกสีแดงที่เป็นหนังสือรวบรวมบทความ แนวคิดและคำพูดของเหมาเดินทางไปทั่วประเทศเพื่อเผยแพร่คำสอนของเหมาและมุ่งกำจัดพวกสี่เก่าคือ ประเพณีเก่าวัฒนธรรมเก่านิสัยเก่าและความคิดเก่ามีการทำลายวัดวาอารามและพระพุทธรูปเป็นจำนวนมากแม้แต่ป้ายของบ้านขงจื้อนักปรัชญาก็โดนทุบทำลายวีรกรรมของพวกเรดการ์ดประการหนึ่งที่น่าจดจำคือการเข้าไปยึดอาวุธของสหภาพโซเวียตที่ส่งผ่านจีนมาช่วยเหลือเวียดนามเหนือในสงครามเวียดนามอันมีส่วนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหภาพโซเวียตเสื่อมทรามลง

นอกจากพวกเรดการ์ดจะใช้หนังสือเล่มเล็กปกสีแดงกับผ้าพันแขนสีแดงแล้ว พรรคคอมมิวนิสต์ยังมีการใช้ธงตราสัญลักษณ์ประเทศด้วย

ภาพที่ 7 ธงจีนสาธารณรัฐ ค.ศ.1928 – 1949

ที่มา : <https://sites.google.com/site/prawatithngcin/>

ภาพที่ 8 ธงชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ.1949 – ปัจจุบัน

ที่มา : <https://sites.google.com/site/prawatithngcin/>

ผลจากการปฏิวัติวัฒนธรรม คือ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่แสดงถึงวัฒนธรรมของจีนต้องถูกทำลาย เช่น หนังสือ วัตถุอาราม รูปปั้น งานศิลปะต่าง ๆ สังคมจีนเลิกความเชื่อแบบเดิม ยกเลิกระบบกษัตริย์ ทำให้ผู้คนเลิกนับถือศาสนา เลิกนับถือบรรพชน เลิกนับถือระบบกษัตริย์ ความเชื่อเกี่ยวกับสีแดงแบบเดิมจึงหายไปซึ่งกลายเป็นสีแดงที่หมายถึงการรักชาติแทน

ในช่วงนี้สีแดงได้ถูกนำกลับมาใช้อย่างแพร่หลายและเป็นสัญลักษณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ จะเห็นได้ว่าความเชื่อของสีแดงมีการเปลี่ยนแปลงจากสีแดงที่เป็นสีที่ศักดิ์สิทธิ์มาเป็นสีแดงที่หมายถึงพรรคคอมมิวนิสต์และเลือดของคนพร้อมจะเสียสละตัวเอง

3.4 ความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรมนั้นผู้คนถูกจำกัดเครื่องแต่งกาย ทำให้ชุดสวยงามแบบเดิมหายไปแต่ในประเทศไต้หวัน ฮองกงยังมีชุดกี่เพ้าอยู่ โดยชุดกี่เพ้ามาจากคนจีนโพ้นทะเล ยังเน้นสีแดงแต่อิทธิพลจากการปฏิวัติวัฒนธรรมทำให้คนจีนแผ่นดินใหญ่จะมีความคิดเกี่ยวกับสีแดงที่เปลี่ยนไปโดยไม่ได้มองสีแดงในเรื่องความเชื่อและชนชั้นอีกต่อไปแต่จะเน้นเรื่องความสวยงามเป็นหลัก เช่น ชุดกี่เพ้า เป็นต้น กี่เพ้าเป็นเครื่องแต่งกายที่เกิดจากการหลอมรวมเป็นหนึ่งในชนชาติต่างๆของจีนและถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวจีนกี่เพ้าเป็นงานตัดเย็บที่รวมเอาศิลปะหลายแขนงไว้ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นหัตถกรรมการปักกลดลาย ภาพดอกไม้และนกหรือภาพอื่นๆซึ่งล้วนสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจีน โดยชุดกี่เพ้าในปัจจุบันเป็นชุดที่ออกแบบไปตามแฟชั่นมากขึ้นแต่สีของชุดกี่เพ้าก็ยังคงเป็นสีแบบชุดกี่เพ้าโบราณเช่นชุดกี่เพ้าที่ใช้สีแดงสดสีเขียวสดและสีฟ้าสดตัดกับสีแดงและสีดำนอกจากนี้ยังมีการนำผ้าหลายชนิดมาใช้ในการตัดเย็บและมีรูปแบบหลากหลายให้เลือกไม่ว่าจะเป็นชุดกี่เพ้าสั้นชุดกี่เพ้ายาวหรือชุดกี่เพ้าที่ออกแบบตามฤดูกาลทั้งสี่ได้แก่ฤดูใบไม้ผลิฤดูร้อนฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว

ภาพที่ 9 ชุดกี่เพ้า

ที่มา : <http://www.chinatownyaowarach.com>

จะเห็นได้ว่าคนจีนโพ้นทะเลกับคนจีนในแผ่นดินใหญ่มีความเชื่อเรื่องสีแดงที่แตกต่างกัน และสีแดงในปัจจุบันไม่ถูกจำกัดว่าจะต้องใช้ในเทศกาลเท่านั้น แต่สามารถใช้ได้ทั่วไป และมีการใช้สีแดงในเครื่องแต่งกายเพื่อให้เกิดความสวยงาม จะเห็นได้ว่าสีแดงนั้นได้อยู่คู่กับประเทศจีนมาเป็นเวลานาน

4. สรุป

สีแดงเป็นสีที่ใช้สื่อสารแทนความเป็นมงคลจีนได้ใช้สีแดงมาตั้งแต่โบราณและมีการปรับใช้ไปตามความหมายที่ต้องการจะสื่อสีแดงจะแสดงถึงความรักชาติ โดยถูกเลือกมาใช้ในพรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศจีน เพราะสีแดงมีความหมายถึงเลือด ต้องการเน้นความรักชาติโดยใช้เลือดเป็นสัญลักษณ์ แสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์เพราะในสมัยก่อนนั้นพระราชวังเป็นที่อยู่ของฮ่องเต้ และมีความเชื่อว่าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความปิติยินดีและความมั่งมี แสดงถึงแสงสว่างขับไล่สิ่งอัปมงคลเพราะว่าสีแดงเป็นสีแห่งไฟสีแห่งแสงสว่างจึงเชื่อว่าเป็นสีที่มีพลังอำนาจในการขับไล่สิ่งอัปมงคลภูตผีปีศาจทั้งหลายออกไปและแสดงความเป็นสิริมงคลสีแดงถูกนำมาใช้ในพิธีต่างๆ ที่แสดงความเป็นมงคลและความเชื่อเกี่ยวกับสีแดงยังปรากฏในเทศกาลและประเพณีที่เป็นมีความเป็นมงคล เช่น เทศกาลตรุษจีน เทศกาลแข่งเรือมังกรและประเพณีแต่งงาน เพราะสีแดงเป็นพลังด้านบวกเป็นความเจิดจรัสและมียุทธะที่แสดงถึงการเจริญเติบโตอีกด้วยสำหรับชาวจีนนั้นสีแดงจะไม่ใช้พร่ำเพรื่อในทุกโอกาสและจะถูกห้ามใช้ในการสวมใส่ไปงานอวมงคล เช่น เทศกาลเซ็งเม้ง เทศกาลสารทจีน เป็นต้น

ความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเรื่องสีแดง ในยุคก่อนประวัติศาสตร์นั้นสีแดงเป็นสีที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยธรรมชาติโดยมีความเชื่อที่ว่าสีแดงหมายถึงเลือด มีความสัมพันธ์และเป็นสัญลักษณ์แห่งชีวิต ต่อมาในสมัยราชวงศ์โจวความเชื่อเรื่องสีแดงก็มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีความเชื่อว่าสีแดงมีความสัมพันธ์กับฤดูร้อนและสีแดงยังแสดงถึงพลังอำนาจ ในสมัยราชวงศ์หมิงนั้นสีแดงถูกนำมาใช้ในเครื่องแต่งกายให้เกิดความสวยงาม ส่วนในราชวงศ์ชิงจะหลีกเลี่ยงสีแดง เพราะสีแดงเป็นสีประจำราชวงศ์หมิง ซึ่งสะท้อนในเรื่องการเมืองในช่วงที่ราชวงศ์ชิงไปโค่นล้มราชวงศ์หมิง ส่วนความเปลี่ยนแปลงในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรมนั้นในช่วงนี้สีแดงได้ถูกนำกลับมาใช้อย่างแพร่หลายและเป็นสัญลักษณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ จะเห็นได้ว่าความเชื่อของสีแดงมีการเปลี่ยนแปลงจากที่สีแดงเป็นสีที่ศักดิ์สิทธิ์มาเป็นสีแดงที่หมายถึงพรรคคอมมิวนิสต์และเลือดของคนที่ยิ่งใหญ่เสียสละตัวเอง ส่วนสีแดงในปัจจุบันความเชื่อของสีแดงก็ยังคงมีอยู่แต่จะไม่ถูกจำกัดว่าจะต้องใช้ในเทศกาลเท่านั้น แต่สามารถใช้ได้ทั่วไป มีการใช้สีแดงในเครื่องแต่งกายเพื่อให้เกิดความสวยงาม เช่น ชุดกีฬา เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสีแดงเป็นสีที่เปรียบเสมือนจิตวิญญาณของชาวจีนและอยู่ร่วมกับวัฒนธรรมประเพณีต่างๆของชาวจีนมาเป็นเวลานานและความเชื่อเรื่องสีแดงก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามบริบททางสังคมตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าสีแดงนั้น ได้อยู่คู่กับประเทศจีนมาเป็นเวลานานและได้หล่อหลอมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับรูปแบบการดำรงชีวิตหลากหลายแบบของคนจีน

5. เอกสารอ้างอิง

โกห์ ไป กิ.(2551). **ต้นกำเนิดเทศกาลจีน**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ

จิตรรา ก้อนันทเกียรติ.(2550). **ธรรมเนียมจีนมีเหมือนมีต่างและมีแปลก**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จิตรรา

ประยงค์ อนันท์ทวงศ์. (2525). **แลหลังจีน**. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น

มอลเทจ คัลเซอร์. (2551). **ประตูลู่วัฒนธรรมจีน**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ

รานา มิเตอร์. (2554). **จีนสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: โอเพนเวิลด์ส์

วันทิพย์ สิ้นสูงสุด.(2549). **จีน เทศกาลและวันสำคัญ**. กรุงเทพฯ : สยามมิตรการพิมพ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ยุทธชัย อนันต์ศักรานนท์. (2551). **ไขปริศนา ทำไมคนจีนอะไรก็สีแดง**. เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม
2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=9510000015411>

CRI online. (2559). **ชุดกีฬา**. เข้าถึงเมื่อ 11 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก
<http://thai.cri.cn/learnchinese/lesson16/6.html>

ThaiChinese.Net. (2559). **ประวัติศาสตร์จีน**. เข้าถึงเมื่อ 27 มีนาคม 2559. เข้าถึงได้จาก
<http://www.thaichinese.net/History/history-modern10.html>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล นางสาวกนกกร สุขศิริวัฒนโรจน์

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2537

ที่อยู่ 2123 ม.9 ซ.กาญจนภิเษก008 บางแค บางแค กรุงเทพฯ 10160

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2554 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย ศิลป์ – ภาษา
จากโรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์

ปี พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาเอเชียศึกษา วิชาโทภาษาจีน
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบโอนลิขสิทธิ์บทความวิจัย

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า นางสาวกนกกร สุขศิริวัฒนโรจน์

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน

ชื่อบทความวิจัย ความเชื่อเรื่องผีแดงของชาวจีน

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย อาจารย์คมกฤช อยู่เต็กเค่ง

ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังจากจบการศึกษา 2123 ม.9 ซ.กาญจนนาภิเษก008 บางแค บางแค กรุงเทพฯ

10160

หมายเลขโทรศัพท์ 085-660-7505

ลิขสิทธิ์ของบทความวิจัยอันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
หลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติ
ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการ
คุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาว กนกกร สุขศิริวัฒนโรจน์)

ลงนามผู้รับโอน

()

วันที่ เดือน ปี